

På vej mod bæredygtig kronvildtforvaltning

Mange jægere glæder sig over, at der er blevet mere kronvildt, og at det har bredt sig til nye områder. Det giver nye jagtmuligheder, men det betyder samtidig, at antallet af hjorte, der nedlægges i en for ung alder, stiger.

Tekst: Joan Brønnum Kvist og Carsten Dahl-Hansen, begge Danmarks Jægerforbund
Foto: Carsten Dahl-Hansen

DET ER 12 ÅR siden, at Vildtforvaltningsrådet - og dermed Danmarks Jægerforbund - gav de danske kronvildtjægere mulighed for ad frivillighedens vej at rette op på det, der allerede dengang var en skæv afskydning af kronvildt. Vildtforvaltningsrådets medlemmer opstillede i 2004 fire mål for forvaltningen:

- Der skal sikres en mere naturlig og dermed ligelig køns- og aldersfordeling af den danske kronvildtbestand.
- Andelen af ældre (over otte år) og større (med over seks kg trofævægt) hjorte i bestanden skal øges.
- Der skal sikres en spredning af kronvildt til nye egne.

- Der skal sikres en mere etisk jagtudøvelse på kronvildtet.

Kun målet omkring spredning er opfyldt, og bestanden af då- og kronvildt har mange steder i landet nået et niveau, hvor det får økonomiske konsekvenser for jordbruget. Derfor krævede Vildtforvaltningsrådet i september 2014 yderligere handling.

Vildtforvaltningsrådet bad Den nationale hjortevildtgruppe om at udarbejde et forslag til en fremtidig forvaltning af kronvildt, som alle Vildtforvaltningsrådets organisationer kan bakke op om.

Vildtforvaltningsrådets målsætning er, at forslaget både skal sikre, at de fire mål opfyldes, og omfatte en

forvaltningsmodel, der virker i hele landet og indeholder konkrete værktøjer til de 12 regionale hjortevildtgrupper, som de kan bruge, uanset hvilke udfordringer de har i netop deres område.

Med denne målsætning som udgangspunkt er Den nationale hjortevildtgruppe i gang med at indhente input fra de regionale hjortevildtgrupper til, hvordan en forvaltningsmodel kan føres ud i livet lokalt. For fungerer planen ikke lokalt, kommer den heller ikke til at gøre det nationalt.

Forvaltning anno 2015

Lars Jensen er udpeget som formand for Vildtforvaltningsrådets nationale

hjortevildtgruppe, men sidder også i hovedbestyrelsen i Danmarks Jægerforbund (DJ) og er formand for DJ's hjortevildtudvalg. Han siger om kronvildtet: - En del landmænd er visse steder i landet plaget af dyrene. Skovbruget observerer også begyndende skader. Afskydningen kan simpelthen ikke følge med væksten i bestanden, da der skydes for få hinder og kalve. Til gengæld nedlægges der for mange unge hjorte, så for få af dem når en moden alder, siger Lars Jensen og fortsætter: - Apropos hjortene, så skydes der for mange af den simple grund, at det er lovligt. Men det er ikke ensbetydende med, at det er rigtigt at gøre ud fra et forvaltnings-synspunkt. Det er **her**, vi har den største udfordring, da vi i 12 år forgæves har forsøgt at opnå en bæredygtig forvaltning ad frivillighedens vej.

Nationalt fokus

- Jeg har en tæt dialog med de regionale hjortevildtgrupper om deres erfaringer med forskellige løsninger for at leve op til de oprindelige målsætninger fra Vildtforvaltningsrådet. Tilbagemeldingerne lyder, at den store hurdle er, at gruppernes intentioner ikke er blevet fulgt op af de lokale jægere, pointerer Lars Jensen.

- Et eksempel på dette er spidshjortefredningen på Djursland. Meget er sagt om denne fredning, men da den blev indført, var hensigten, at ved at frede spidshjorten fik jægerne et bedre grundlag til at vurdere toårshjortens potentiale og derudfra foretage en selektiv afskydning af de ringeste. Så skulle de lovende hjorte med det bedste potentiale have lov til at blive modne. Sådan gik det som bekendt ikke, og i dag ved vi, at hjorten på tre år eller ældre har en overlevelseschance på ca. 50% i en jagtsæson. Jægerne lader i vid udstrækning toårshjortene gå i håbet om senere at nedlægge en kronebærende hjort. Det betyder i praksis, at jægerne skyder den første „store“ hjort, de møder, men denne nedlægges dermed ofte fire-fem år, førend den kunne indfri målsætningen, siger Lars Jensen.

- Netop de ældre hjorte er en af de

centrale udfordringer, forklarer Lars Jensen og fortsætter: - Jeg mødes ofte med spørgsmålet om, hvorfor vi skal sikre de ældre hjorte? Jeg vil faktisk tillade mig at vende spørgsmålet om: Hvorfor skal vi **ikke** sikre ældre hjorte? Der er kun egoistiske jægergrunde til at være imod! Se på en kronhjort, som har nået sin kulminationsalder mellem 10 og 14 år, og spørg så dig selv, om det er rimeligt, at din og min passion for jagt gør, at så godt som ingen naturbrugere har

- Lodsejerne skal stå på mål for de regionale hjortevildtgruppers beslutninger, for det er lodsejerne, der lejer revirerne ud til jægerne og kan stille krav, forklarer Lars Jensen.

mulighed for at opleve dette i den fri natur? For mig er svaret nej.

Et fælles ansvar

Den vigtigste erkendelse, Den nationale hjortevildtgruppe har gjort, er, at der er brug for et paradigmeskifte, for at jægerne forstår og accepterer, hvad det er, Vildtforvaltningsrådet har rejst krav om.

- Som det er nu, kan en jæger tage på kronvildtjagt fra den 1. september til den 31. januar, hvis vedkommende har tid og lyst. Dette giver problemer visse steder, siger Lars Jensen.

- Mange tænker ikke på helheden i kronvildtforvaltningen i Danmark, ➤

De 12 forvaltningsområder for kronvildt.

► men jager på ejendomsniveau i stedet for på bestandsniveau. Dette bidrager også til den mangelfulde forvaltning, for kronvildt færdes over mange tusind hektar. Derfor skal den fælles forvaltning foregå over større arealer og omfatte hele bestanden. De steder, hvor dette allerede nu praktiseres, lykkes forvaltningen rimeligt godt, eksempelvis hos Forsvaret, visse større lodsejere og Naturstyrelsen. Når styrelsen lejer jagt ud, må der som en tommelfingerregel kun nedlægges én hjort årligt - uanset størrelse - for hver cirka 500 hektar. På privat jord nedlægges der mange flere hjorte, men vi skal væk fra, at jægerne gør noget, bare fordi det er lovligt. Man skal simpelthen forpligte sig mere, hvis Vildtforvaltningsrådets overordnede mål skal nås, fremhæver Lars Jensen.

Bæredygtig forvaltning skal belønnes

I efteråret 2015 skal Den nationale hjortevildtgruppe præsentere et forslag til en holdbar løsningsmodel for Vildtforvaltningsrådet.

- Den nationale hjortevildtgruppe er endnu ikke helt klar med den endelige løsningsmodel, men vi kan allerede nu afsløre, at det også fremover vil være vigtigt, at jægerne lokalt bliver enige om og tager ansvar for kønsfordelingen og det antal dyr, der skal nedlægges. Det er lokalt, problemerne skal løses! siger Lars Jensen.

- Påtager jægerne sig ikke ansvaret for, at Vildtforvaltningsrådets krav opfyldes, vil der ske det, at Vildtforvaltningsrådet vil løse udfordringerne ved hjælp af lovgivningen, og det vil ikke nødvendigvis være i jægerne

- En del skyder bare løs af kronvildtet og ser sidst på sæsonen, hvordan det er gået, men vi skal til at have en regulær forvaltning! Kald det bare en adaptiv forvaltning, for det skal være et praktisk redskab, pointerer Lars Jensen.

Her er nogle af midlerne, som de forskellige organisationer i den nationale hjortevildtgruppe har bragt i spil:

- afkortning eller udvidelse af jagttiden
- maksimalt ét handyr pr. ejendom eller pr. 50 hektar eller pr. jæger
- en kvoteordning
- køb af tags („kort/tilladelser“. Red.) for at få retten til at skyde en hjort
- skumringsjagt
- jagt på smalhinder i maj og juni
- indførelse af jagttid i februar
- bedre reguleringsmuligheder
- fællesjagt på kalv og hind på tværs af ejendomsskel
- udelukkelse af grådige jægere, der ødelægger det for de mange anstændige.

interesse. Derfor er det vigtigt, at vi udarbejder en model, der giver de regionale hjortevildtgrupper en værktøjskasse med midler til at stoppe den for kraftige efterstræbelse af hjorte og til en fornuftig afskydning generelt, siger Lars Jensen.

Hvad mener DJ?

- *Mest mulig jagt og natur* er Danmarks Jægerforbunds vision, som naturligvis også sætter retningen for vores forventninger til den fremtidige hjorteforvaltning. Målet er naturligvis, at flest mulige får muligheden for at kunne nedlægge hjortevildt i Danmark, siger Claus Lind Christensen,

formand for Danmarks Jægerforbund.

Danmarks Jægerforbunds natursyn på området lyder sådan:

„Forvaltningen af vores bestande af kron-, då- og sikavildt skal være lokalt forankret og være med til at sikre:

- Bestande, hvor køns- og alderssammensætning er bæredygtigt funderet.
- At bestandene kan spredes til egne, hvor den pågældende vildtart er ønsket.
- At bestandens størrelse og tæthed sikrer en på alle måder bæredygtig bestand.

Jægerforbundet arbejder for at udvide kendskabet til forvaltning af hjortevildtet skabt via dialog og forståelse for forvaltningstiltagene. Frivillige forvaltningstiltag skal fremmes frem for central lovgivning.“

- I natursynet er det også gjort klart, hvad vi mener om arealkravet, for at der kan drives jagt. Der skal ikke herske tvivl om, at vi ønsker at fastholde de nuværende regler, men

samarbejde over skel skal øges. Hvis vi skal leve op til Vildtforvaltningsrådets målsætninger og vores eget natursyn, så kræver det både mere af os som jægere, og det kræver ikke mindst samarbejde mellem jægere og lodsejere om de fælles målsætninger, siger Claus Lind Christensen.

Input er stadig velkomne

Lars Jensen forklarer, hvordan en eventuel plan kan se ud: - En ny model kunne med fordel være, at de jægere, der deltager i en seriøs forvaltning af kronvildt i et lokalt samarbejde, vil kunne belønnes af de regionale hjortevildtgrupper med øgede jagtmuligheder. Vil man derimod ikke være med til en fælles forvaltning, må man følge den almindelige jagtlov, der måske kun vil give mulighed for kalve og hinder og eventuelt specifikke hjorte i en given periode. De regionale grupper skal også kunne gøre indsigelse, hvis lokale lav modarbejder de regionale målsætninger, siger Lars Jensen.

- Der, hvor det går godt, og hvor alle grønne organisationer i den regionale hjortevildtgruppe er enige om, at tingene fungerer, vil vores forslag være, at man fortsætter som før. Hele tanken i en ny model er nemlig, at den skal kunne bruges, både hvor tingene kører, hvor de ikke gør det og midt imellem.

- Forslaget til modellen er stadig ikke helt færdigt, og DJ's medlemmer er velkomne til fortsat at komme med indspark til, hvordan Vildtforvaltningsrådets ønsker til den nationale kronvildtforvaltning kan imødekommes. Man kan for eksempel byde ind med elementer til de regionale hjortevildtgruppers førnævnte værktøjskasse, understreger Lars Jensen.

Den velmente opfordring er hermed givet videre!

[jbc@jaegerne.dk](mailto:jbk@jaegerne.dk)
cdh@jaegerne.dk

Den nationale hjortevildtgruppes formand, Lars Jensen, kan kontaktes på lje@jaegerne.dk eller telefon 21 53 23 41.

På Danmarks Jægerforbunds hjemmeside www.hjortevildt.dk kan du læse mere om hjortevildtgrupperne og se kontaktdata på gruppernes formænd.